

Svar på Eve Rämös och Funda Demiris samt 16 andra ledamöters motion om att börja använda neutrala yrkesbeteckningar och titlar i Vanda

VD/12772/00.02.00.03/2021/

RV/K-ML/HY-L/ALS

Eve Rämö och **Funda Demiri** samt 16 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Vanda används fortfarande många yrkesbeteckningar, titlar och arbetsbeskrivande ord som hänvisar till något av könen. Dessa är ofta till exempel titlar som slutar på -man såsom serviceman, förman (på finska t.ex. lakimies, huoltomies, esimies och esimiestyö).

Även om jämställdheten har nått arbetslivet är yrkesbeteckningarna fortfarande gammalmodiga. Dessa ord är så etablerade i finskan och svenskan att få ens fäster större uppmärksamhet vid dem. Titlarna och yrkesbeteckningarna skapar ändå strukturer som påverkar arbetssökandet inom olika branscher och bidrar till att förstärka ojämlikheten i arbetslivet. Ett hinder för förverkligandet av jämställdheten är ett sexistiskt språk där det maskulina kommer före det feminina. Europarådet och Institutet för de inhemska språken rekommenderar könsneutrala beteckningar.

Det har ändå hela tiden pågått en förändring och flera könsbundna yrkesbeteckningar har fått en könsneutral form. Exempelvis kan räddare numera användas i stället för brandman och på finska används ”sähköasentaja” i stället för ”sähkömies”. Ordet ”esihenkilö” ses redan som en etablerad form i finskan på arbetsplatserna.

Utöver könsneutrala ordformer ska Vanda överlag se över sina ordval så att de har en icke-diskriminerande form och är mer neutrala t.ex. när det gäller ordformer som används för personer med invandrarbakgrund.

Ett exempel är ordet ”vieraskielinen”, på svenska ”främmandespråkig” eller ”person med ett främmande språk som modersmål”, som enligt Institutet för de inhemska språken ska användas med eftertanke, eftersom ordet tolkas som exkluderande och stigmatiserande. Om man vill tala om en person som talar något annat språk än finska, svenska eller samiska kan man säga ”muunkielinen”, som på svenska motsvarar ”person med annat språk som modersmål” eller liknande. Betydelsen är samma men ordformen är neutral.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda börjar arbeta på lång sikt för att yrkesbeteckningarna och det språk som används får en mer könsneutral och allmänt icke-diskriminerande form”.

Stadsfullmäktige 13.12.2021 § 12

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för personal och koncernservice konstaterar i sitt svar följande:

I strategin för åren 2022–2025, som godkändes av Vanda stadsfullmäktige 31.1.2022, drog man upp linjerna om att inom Vanda stad övergå till att på finska använda termen "esihenkilö" i stället för termen "esimies". Utöver dessa ändringar har personalservicen i sitt nya material genomgående infört termerna "esihenkilö" och "lähijohtaminen" (tidigare "esimiestyö"). Ändringen förankras efter hand även i äldre material och anvisningar i samband med att materialet och anvisningarna uppdateras och omarbetas. Personalservicen har gått över till att använda termen "muunkielinen" (annanspråkig) i stället för termen "vieraskielinen" (främmandespråkig). I Statistikcentralens statistik används exempelvis termen "ulkomaalaistaustainen" (med utländsk bakgrund) och för klarhetens skull kommer personalcentralen i dylika sammanhang att använda samma term som man använt i källmaterialet.

I fråga om befattningsbenämningar är arbetet med en neutralisering av beteckningarna mer långsiktigt eftersom det för en beteckningsändring krävs ett omfattande ändringsarbete både med avseende på befattningarna, men även avseende arbetsavtal.

På grund av den nära förestående välfärdsområdesreformen anser vi det inte ändamålsenligt att nu gå in för en omfattande arbetsdryg förändring. Välfärdsområdet måste i vilket fall som helst se över sina egna befattningar och i detta sammanhang kan den nya organisationen även granska beteckningarna. Dessutom tar det ännu en lång tid innan språket utvecklats och de nya beteckningarna etablerats tillräckligt väl i det allmänna språkbruket för att till exempel ersätta finskans traditionella termer "lakimies" eller "palveluesimies". Vi kommer dock att beakta och arbeta för en övergång till neutrala yrkesbeteckningar i samband med ändringar i olika befattningar.

Stadsstyrelsen 14.3.2022 § 16

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Eve Rämö och Funda Demiri och de 16 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade stadsstyrelsen sista meningen i sista stycket enligt följande:

~~"Vi kommer dock att beakta och arbeta för en övergång till neutrala yrkesbeteckningar i samband med ändringar i olika befattningar. Övergången till neutrala yrkesbeteckningar fortgår i anslutning till uppdateringar i samband med ändringar i befattningarna"~~

Beslut:

Stadsstyrelsens ändrade förslag godkändes.

Stadsfullmäktige 28.3.2022 § 15

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Eve Rämös och Funda Demiris samt 16 andra ledamöters undertecknade motion om att börja använda neutrala yrkesbeteckningar och titlar i Vanda

Vanda

Närmare information:

Kirsi-Marja Lievonen, personal- och koncerndirektör, [fornamn.efternamn\(at\)vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)vantaa.fi)